

SOLNA STAD

Ansökan om godkännande av huvudman vid fristående förskolor

Den 1 januari 2019 träder nya regler om ägar- och ledningsprövning efter ändringar i 2 kap. 5 § skollagen i kraft. Solna stad har med anledning av det reviderat ansökningsblanketten för godkännande av huvudman samt tagit fram en ny blankett för prövning av ägar- och ledningskretsen.

Ägar- och ledningskretsen

2 kap. 5 och 5a §§ skollagen.

Prop. 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärd (s. 47–49)

Vem/vilka omfattas av ägar- och ledningsprövningen?

Skollagens bestämmelser omfattar en prövning av den enskildes erfarenhet och insikt, ekonomiska förutsättningar samt lämplighet. Krav på erfarenhet och insikt prövas inom den krets av personer som omfattas av ägar- och ledningsprövningen. Kompetensen ska finnas på huvudmannanivå det vill säga dess ägare och ledning. Vidare krävs att samtliga som ingår i ägar- och ledningskretsen bedöms som lämplig.

Med ägar- och ledningskrets menas:

- den verkställande direktören och andra som genom ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
- styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
- bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
- personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

SOLNA STAD

Vid prövningen är det därmed inte bara huvudmannen som ska prövas utan även ägarna och de fysiska personer som formellt och faktiskt företräder huvudmannen ska uppfylla kraven.

Styrelse- och ledningspositioner

Med styrelse- och ledningspersoner avses verkställande direktör och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande som styrelseledamöter och suppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag och andra handelsbolag.

En person som inte har den formella ställningen av verkställande direktör kan ha ett bestämmande inflytande och i praktiken utöva ett motsvarande inflytande över verksamheten eller har fullmakt att sköta rörelsen. En anställd med arbetsledande funktion som till exempel förskolechef, (rektor från och med den 1 juli 2019) ingår inte i prövningen, om det inte finns några omständigheter som talar för det, t.ex. att förskolechefen/rektorn kan anses ingå i ägar- och ledningskretsen.

Under övriga upplysningar i blanketten *Ägar- och ledningskrets fristående förskola* kan du förtydliga på vilket sätt en person som inte har en formell ställning i praktiken utövar ett bestämmande inflytande.

Ägare med väsentligt inflytande

Det krävs inte att ägaren har ett bestämmande inflytande över verksamheten, även minoritetsägare kan omfattas av prövningen, det behöver inte omfatta samtliga ägare; det krävs att ägandet ger ett väsentligt inflytande över verksamheten. Som huvudregel anges i prop. 2017/18:158 att ägare som har mer än 10 procent av det röstberättigade ägarkapitalet anses ha ett väsentligt inflytande i ett aktiebolag. Det väsentliga inflytande kan vara direkt eller indirekt genom andra juridiska personer. I dessa fall ska samma personkrets redovisas enligt definitionen av styrelse- och ledningspersoner ovan. Det innebär till exempel att även verkställande direktör och styrelsen i ett moderbolag ska prövas.

I de fall sökanden ingår i en större koncern kan det innebära att ett stort antal personer omfattas av prövningen. Dessa ska redovisas med uppgift om funktion samt inom vilken juridisk person det avser i blanketten *Ägar- och ledningskrets fristående förskola*. Då föreningar och stiftelser inte har några ägare är utgångspunkten att styrelsen omfattas av prövningen.

SOLNA STAD

Ägande i flera led

Ägar- och ledningsprövningen sker i flera led, om det finns en ägare till sökanden och den ägaren har väsentligt inflytande ska även denna ägare omfattas av prövningen. Personerna som omfattas av styrelse- och ledning i en juridisk person som har väsentligt inflytande ska redovisas i bilagan: *Redovisning av personer som omfattas av kretsens styrelse och ledning med väsentligt inflytande*. Om ägande finns i flera led ska även en förklarande beskrivning eller skiss över ägarkedjan bifogas som bilaga. (*Blanketten Ägar- och ledningskrets*)

Sökandens registeruppgifter

2 kap. 5 §§ skollagen.

Med anledning av de nya bestämmelserna om ägar- och ledningsprövning har det skett några förändringar gällande vilka handlingar som ska lämnas in. Handlingar som visar vilka personer som ingår i ägar- och ledningskretsen ska bifogas ansökan. Registreringsbeviset som bifogas ansökan ska vara aktuellt, max 3 månader gammalt.

De handlingar som ska bifogas ansökan finns i blanketten *Ägar- och ledningskrets fristående förskola*. **Aktiebolag** ska bifoga bolagsordning och en aktiebok. Vid ägande i flera led ska motsvarande handling för juridiska personer med väsentligt inflytande över verksamheten bifogas. För **ekonomisk förening** samt **registrerat trossamfund** ska, utöver stadgar, även en förteckning över styrelsens medlemmar inklusive suppleanter med personnummer bifogas ansökan. Nytt för **ideell förening** är att utöver stadgar ska en förteckning över styrelsens medlemmar inklusive suppleanter med personnummer bifogas ansökan. **Stiftelser** ska utöver stiftelseförordnande även inkomma med förteckning över styrelsens medlemmar inklusive suppleanter med personnummer.

Erfarenhet eller på annat sätt förvärvad insikt

2 kap. 5 § andra stycket 1 skollagen.

Prop. 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (s. 46-47).

SOLNA STAD

Solna stad ska bedöma om det inom ägar- och ledningskretsen finns insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den enskilde ska genom erfarenhet eller

på annat sätt som exempelvis utbildning ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Förutom kunskap om aktuella skolförfattningar ska det även finnas arbetsrättslig, arbetsmiljörättslig samt ekonomisk kompetens. Insikten och kunskapen ska finnas för den verksamhet som ansökan gäller. Det räcker att insikten och kunskapen finns samlad inom ägar- och ledningskretsen.

I ansökan ska sökanden specificera vilken erfarenhet eller utbildning som sökanden lägger till grund för den insikt som finns inom ägar- och ledningskretsen. Av redovisningen ska det framgå vilka personer som har insikt inom de olika områdena och på vilket sätt insikten är förvärvad, genom erfarenhet eller på annat sätt. Det krävs inte både erfarenhet och utbildning. Uppgifter som lämnas kan komma att behöva styrkas genom till exempel kursintyg eller annan handling.

Lämplighetsprövning

2 kap. 5 § tredje stycket skollagen.

16 b § förordningen (1999:1134)

Prop. 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (s. 49–50 och s. 122).

Den sökande ska bedömas vara lämplig, i fråga om en juridisk person krävs att samtliga som ingår i ägar- och ledningskretsen bedöms som lämpliga. Vilka som ingår i kretsen beskrivs under rubriken *Ägar- och ledningskretsen* ovan.

Solna stad kan vid ägar- och ledningsprövning bland annat komma att hämta in uppgifter från Polismyndigheten, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och företag som erbjuder kreditupplysningar. Uppgifter från dessa myndigheter kan komma att inhämtas utifrån de senaste tre åren. Solna stad kan även komma att begära ut uppgifter i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen samt 16 b § förordningen (1999:1134) om belastningsregister. Det räcker att en person i ägar- och ledningskretsen bedöms som olämplig för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt.

Laglydnad

Vid bedömningen av lämplighet vägs ekonomisk skötsamhet in, det vill säga, att de uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och

SOLNA STAD

arbetsgivaravgifter med mera eller om de varit föremål för konkurs eller näringsförbud. Även brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär vägs in vid

bedömningen. Vid en prövning vägs även begångna vålds- och sexualbrott in i bedömningen. Kommunen gör en samlad bedömning av alla omständigheter som till exempel hur långt tillbaka i tiden brottet begicks, brottets beskaffenhet och hur sökanden har uppträtt därefter. Prövningen omfattar ägar- och ledningskretsen som den är definierad ovan.

Ekonomiska förhållanden

Förutom ekonomiska oegentligheter som utgör brott kan även ekonomisk misskötsamhet få betydelse för lämplighetsprövningen, till exempel hur de berörda personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter med mera om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud.

Vid prövningen av ekonomiska förhållanden kan även den ekonomiska situationen i andra bolag i vilka företrädarna genom till exempel styrelseuppdrag har eller haft ekonomiskt ansvar (närstående bolag). Prövningen är inte heller begränsad till bolag som bedriver skolverksamhet.

Tidigare sanktion från tillsynsmyndighet

2 kap. 5 § tredje stycket skollagen.

Prop. 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (s. 50).

Om företrädarna tidigare har drivit verksamhet vars godkännande eller tillstånd har återkallats, om verksamhet bedrivits olagligen eller om ansvarig myndighet i sin tillsyn funnit allvarliga brister i verksamheten kan det också påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet. Ansökan ska innehålla samtliga fall där någon i ägar- och ledningskretsen varit inblandad i tidigare vitesförelägganden och/eller återkallanden gällande godkännande att bedriva verksamhet inom undervisningsväsendet eller annan myndighetstillsyn. Redovisningen ska omfatta de senaste tre åren under punkten övrigt i blanketten *Ägar- och ledningskrets fristående förskola*.

Beslut från tillsyn och/eller anmälningsärenden avseende sökandens eventuella befintliga skolenheter kan komma att vägas in vid bedömning av aktuell ansökan.

SOLNA STAD

Ekonomiska förutsättningar

2 kap. 5 § andra stycket punkt 2 skollagen.

Prop. 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (s. 50–51).

Ekonomiska förhållanden ska redovisas och beaktas vid godkännande och vara föremål för tillsyn. Det ska finnas ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Avgift och avgiftshantering

Regeringen har beslutat om att avgifter från och med den 1 januari 2019 får tas ut i samband med ansökan godkännande vid nyetablering och förändring av befintlig verksamhet. Avgifterna tas ut med stöd av 2 kap. 5c § skollagen och är beräknade enligt självkostnadsprincipen enligt 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) (KL). Bedömningar om insikt och lämplighet vid anmälan om förändringar i ägar- och ledningskretsen är avgiftsfria.

Inbetalning ska ske i samband med att ansökan om godkännande av huvudman alternativt i samband med ansökan om utökning/förändring av verksamheten sänds till barn- och utbildningsförvaltningen. Ärendet tas inte upp för prövning om avgiften inte är betald. Mer information finns i *Avgifter för ansökan om godkännande att driva fristående förskola samt för förändringar i verksamheten* (BUN/2018:1112).

Förändringar i ägar- och ledningskretsen

2 kap. 5 a och b §§ skollagen.

Enskilda huvudmän ska anmäla förändringar i den krets av personer som avses i 2 kap. 5 § skollagen till den som godkänt den enskilde som huvudman senast en månad efter förändringen. Vid anmälan om ändring ska blanketten *Ägar- och ledningskrets fristående förskola* användas och sändas in tillsammans med angivna bilagor.